

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

ПРОГРАМА

дисципліни спеціалізації

підготовки магістрів

галузь знань 07 „Управління та адміністрування”

спеціальність 073 „Менеджмент”

Навчальна програма з дисципліни «Фінансовий менеджмент» для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент», VII с. (денна форма навчання).

Розробник:

Завидівська О.І., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та менеджменту

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри економіки та менеджменту
Протокол від “10” грудня 2020 року № 5

Завідувач кафедри економіки та менеджменту

_____ (Павленчик Н.Ф.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету туризму
Протокол від “___” _____ 20__ року № ___

Голова _____ (Холявка В. З.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань – 07 «Управління та адміністрування».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» є специфічна сфера відносин, що виникають у процесі управління фінансами фірми.

Міждисциплінарні зв'язки: «Управління проектами», «Стратегічний менеджмент і маркетинг», «Методи і моделі прийняття управлінських рішень».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовний модуль 1. Концептуальні засади фінансового менеджменту.

Змістовний модуль 2. Система фінансового менеджменту.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою дисципліни є надання студентам поглиблених знань із питань фінансового управління підприємствами різних організаційно-правових форм та різних форм власності в умовах ринкової економіки, формування теоретичної та методологічної бази, необхідної для вільного володіння сучасними методиками стратегічного та оперативно-тактичного фінансового менеджменту, а також опанування основних підходів щодо вибору, обґрунтування та реалізації найбільш ефективних фінансових рішень у процесі управління.

1.2. Для досягнення мети поставлені такі завдання:

- формування комплексного розуміння механізму управління фінансами підприємств;
- вивчення методичного інструментарію фінансового менеджменту;
- опанування методики розроблення фінансової стратегії діяльності підприємства з урахуванням його фінансово-економічного стану та становища на ринку;
- формування вміння застосовувати системний підхід при розробленні політики управління прибутком, інвестиційної політики, політики управління активами підприємства, при визначенні вартості капіталу та оптимізації його структури.

1.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

знати:

- сутність, методологію, інструментарій та принципи фінансового менеджменту;
- систему інформаційного забезпечення фінансового менеджменту та її користувачів;
- основні напрямки політики управління прибутком підприємства та етапи її розроблення в межах стратегічного та оперативно-тактичного фінансового менеджменту;
- особливості визначення вартості всіх елементів капіталу підприємства та вплив структури капіталу на його вартість;
- основні напрямки політики управління активами підприємства та їх особливості при використанні стратегічного та оперативно-тактичного фінансового менеджменту;
- оптимальні напрямки інвестиційної політики підприємства та особливості

управління реальними і фінансовими інвестиціями;

- сутність, цілі, завдання та методи фінансового планування і прогнозування.

ВМІТИ:

- застосовувати методичні підходи та інструментарій фінансового менеджменту в процесі управління підприємством;
- формувати та ефективно використовувати систему інформаційного забезпечення для прийняття рішень у процесі управління фінансами підприємства;
- розробляти оптимальну стратегічну та оперативно-тактичну фінансову політику на підприємствах різних організаційно-правових форм та різних форм власності з урахуванням їх фінансового становища та кон'юнктури ринку
- здійснювати розроблення етапів політики управління прибутком підприємства; розробляти основні напрямки політики управління необоротними та оборотними активами підприємства, використовувати оптимізаційні моделі для визначення оптимального розміру товарно-матеріальних запасів, готової продукції, дебіторської заборгованості та грошових коштів підприємства;
- визначати поелементну вартість капіталу підприємства, його середньозважену вартість, граничну вартість та оцінювати вплив структури капіталу на його вартість; самостійно визначати оптимальні шляхи інвестиційної діяльності, застосовувати методи визначення дохідності реальних та фінансових інвестицій; застосовувати методичні підходи при розробленні фінансових планів та прогнозів подальшого розвитку з метою досягнення як стратегічних, так і оперативно-тактичних цілей.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години 3 кредити **ECTS**.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Концептуальні засади фінансового менеджменту.

Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту. Система забезпечення фінансового менеджменту.

Сутність фінансового менеджменту. Фінансовий механізм в управлінні підприємством. Мета, завдання та функції фінансового менеджменту. Організація фінансового менеджменту. Стратегія і тактика фінансового менеджменту. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту. Система внутрішнього фінансового контролю.

Тема 2. Управління грошовими потоками на підприємстві.

Грошові потоки як об'єкт фінансового менеджменту. Загальні підходи до управління грошовими потоками. Методи та інструменти оптимізації грошових потоків підприємства.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Система фінансового менеджменту.

Тема 3. Управління прибутком.

Прибуток як об'єкт фінансового менеджменту. Організація та інструментарій

управління прибутком. Управління формуванням доходів. Управління витратами. Ефект операційного левериджу. Управління використанням прибутку.

Тема 4. Управління активами.

Активи як об'єкт фінансового менеджменту. Управління оборотними активами. Управління необоротними активами.

Тема 5. Вартість і оптимізація структури капіталу.

Сутність капіталу підприємства та його види. Вартість капіталу підприємства та порядок її визначення. Фінансовий і сукупний левериджі. Структура капіталу та її оптимізація.

Тема 6. Управління інвестиціями.

Економічна сутність інвестицій та їх класифікація. Управління реальними інвестиціями. Управління фінансовими інвестиціями.

Тема 7. Управління фінансовими ризиками.

Ризики у фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання. Методи оцінювання фінансових ризиків. Зміст управління фінансовими ризиками. Механізми нейтралізації фінансових ризиків.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Васьківська К. В., Сич О. А. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236с.
2. Дема Д. І., Дорохова Л. М. Фінансовий менеджмент : підручник. Житомир, 2018. 320 с.
3. Крамаренко Г. О. Фінансовий менеджмент : підручник. Київ, 2019. 520 с.
4. Пазинич В. І. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 408 с.
5. Партин Г. О., Селюченко Н. Є. Фінансовий менеджмент : підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 388 с.
6. Фінансовий менеджмент : підручник. / Петро Бечко та ін. Київ: центр навчальної літератури, 2019. 496 с.

Допоміжна

7. Бердинець М. Д., Сурженко А. В. Фінансовий менеджмент у малому бізнесі: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 352 с.
8. Квасницька Р. С. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навчальний посібник Львів, Магнолія 2006, 2013. 631 с.
9. Островська Г. Фінансовий менеджмент : підручник. Тернопіль : Підручники і посібники, 2016. 512 с.
10. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Київ: Знання, 2012. 815 с.

11. Фінанси : підручник / за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. - 2-ге вид. переробл. і допов. Київ: Знання, 2012. 687 с.
12. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" / І. А. Бігдан, Л. І. Лачкова, В. М. Ланкова та ін. – Харків: ХДУХТ, 2017. – 202с.
13. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент: підручник. Київ: Знання, 2013. 375 с.
14. Шкварчук Л. О. Фінансовий ринок : навчальний посібник. Київ : Знання, 2013. 382 с.

Інформаційні ресурси інтернет

1. [http: // www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) – інформаційно-пошукова система законодавчих і нормативних документів України
2. [http: // www. niss.gov.ua](http://www.niss.gov.ua) – сайт Національного Інституту стратегічних досліджень
3. [http: // www.europa.eu.int](http://www.europa.eu.int) – сайт ЄС
4. [http: // www. cnn.com](http://www.cnn.com) – новини CNN
5. [http: // www. search.global.epnet.com](http://www.search.global.epnet.com) – електронний формат наукових журналів
6. [http: // www. inf.kiev.ua](http://www.inf.kiev.ua) – ділова Україна
7. [http: // www.infoart.ru8000/misc/news/obzori/htm](http://www.infoart.ru8000/misc/news/obzori/htm) – огляд преси
8. [http: // www.isi.gov.ua](http://www.isi.gov.ua) – матеріали ЄС і РЄ

4. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Оцінювання знань, умінь і навичок студентів з навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань (екзамену) за **100**-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється на семінарських заняттях і оцінюється сумою набраних балів (максимум – **50** балів).

Завдання, що виносяться на екзамен, оцінюються від 0 до **50** балів (включно).

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Основні методи контролю знань студентів з дисципліни «Фінансовий менеджмент»:

- усна перевірка (опитування, розв’язання проблемних ситуацій, задач тощо) на семінарах, враховуючи, що рівень підготовки студента відображає систематичність його самостійної роботи над курсом;
- тестова перевірка за темами дисципліни;
- доповіді;
- підсумкове тестування;
- екзамен.

6. ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ВИМОГИ

1. Сутність фінансового менеджменту.
2. Фінансовий механізм в управлінні підприємством.

3. Мета, завдання та функції фінансового менеджменту.
4. Організація фінансового менеджменту.
5. Стратегія і тактика фінансового менеджменту.
6. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту.
7. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту.
8. Грошові потоки як об'єкт фінансового менеджменту.
9. Загальні підходи до управління грошовими потоками.
10. Методи та інструменти оптимізації грошових потоків підприємства.
11. Прибуток як об'єкт фінансового менеджменту.
12. Організація та інструментарій управління прибутком.
13. Управління формуванням доходів.
14. Управління витратами.
15. Ефект операційного левериджу.
16. Управління використанням прибутку.
17. Активи як об'єкт фінансового менеджменту.
18. Економічна суть та класифікація активів.
19. Порядок формування активів підприємства.
20. Управління оборотними активами.
21. Управління необоротними активами.
22. Оцінка вартості сукупних активів підприємства.
23. Сутність капіталу підприємства та його види.
24. Вартість капіталу підприємства та порядок її визначення.
25. Фінансовий і сукупний левериджі.
26. Структура капіталу та її оптимізація.
27. Економічна сутність інвестицій та їх класифікація.
28. Управління реальними інвестиціями.
29. Управління фінансовими інвестиціями.
30. Ризики у фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання.
31. Методи оцінювання фінансових ризиків.
32. Зміст управління фінансовими ризиками.
33. Механізми нейтралізації фінансових ризиків.